

Rodna Gruda

Iz Tübingena v München: predavanje in film o Ivani Kobilci za dan državnosti

Objavljeno dne/Published on: 04.07.2013

V petek, 21. junija, je predsednik Bavarsko-slovenskega kroga v Nemčiji (Bayerisch-Slowenischer Kreis), g. Marjan Kumer v prostorih Slovenske katoliške župnije v Münchnu organiziral slovenski kulturni večer in praznovanje slovenskega državnega praznika. Navzoče je najprej pozdravil slovenski župnik Janez Pucelj.

Marjan Kumer je v uvodnem nagovoru obudil spomin na dogajanje v letu 1991, ko je nastala samostojna država Slovenija. Orisal je kronologijo dogodkov naše nedavne preteklosti, ko se je odločila sodobna zgodovina Slovencev, ki so s svojo voljo, pogumom ter zaupanjem v vrednote evropske civilizacije oblikovali Slovenijo kot sodobno evropsko državo.

Osrednji dogodek je bilo predavanje dr. Irme Kern, lektorice slovenščine na Univerzi v Tübingenu, o slovenski slikarki Ivani Kobilci, ki mu je sledil ogled dokumentarnega filma (z nemškimi podnapisi) o njej. Slovenski dokumentarni film Ivana Kobilca – Portret slikarke - je nastal v sklopu projekta Svetovni dnevi dokumentarnega filma, za katerega so študenti slovenščine na slovenskem lektoratu na Univerzi v Tübingenu pod mentorstvom dr. Irme Kern prevedli podnaslove v nemščino.

V uvodnem predavanju je Kernova osvetlila vlogo Münchna v razvoju slovenskega slikarstva, tako v obdobju na polovici 19. stoletja, ko so v München z Dunaja zaradi umetniškemu ustvarjanju naklonjene družbene klime prišli prvi slovenski slikarji, kot npr. Anton Karinger in Marko Pernhart, in zlasti v času po 1880, ko je v Münchnu delovala mlajša generacija slovenskih realističnih slikarjev Anton Ažbe, Ferdo Vesel, Jožef Petkovšek in Ivana Kobilca. Slednja je med vsemi imela najtežjo pot, saj kot ženska zaradi nepopolne izobrazbe ni mogla študirati na akademiji, ampak si je sedem let nabirala slikarsko znanje v zasebni šoli realističnega slikarja Aloisa Erdtelta. Njena zgodnja dela tako odsevajo značilnost münchenskega ateljejskega slikarstva, slikana so v temnih, rjavih odtenkih, le pasteli so svetli in rožnati. Kasneje pa je pod vplivom münchenske moderne – Fritza von Uhdeja – začela eksperimentirati, njena dela postanejo svetlejša in kažejo značilnosti plenerističnega slikarstva (Poletje, Likarice).

Ob koncu 19. stoletja je bil München eno najpomembnejših evropskih kulturnih centrov, za slovenske slikarje je to mesto predstavljalo vmesno postajo na poti do Pariza (Petkovšek). Tudi Ivana Kobilca se je 1891. preselila v Pariz, kje je nastala ena njenih najbolj modernih slik Otroci v travi, ki s svojo dinamiko in igro svetlobe ter senc že napoveduje začetek impresionizma v Sloveniji. Kernova je predstavila tudi manj znano področje Kobilčinega ustvarjanja, saj je umetnica ilustrirala knjigo Pesmi Simona Jenka iz leta 1896, ki so izšle v izdaji Otona Fischerja in priredbi Atona Funtka. Slikarka je ustvarila naslovni Jenkov portret in osem ilustracij k pesmim: Zimski večer, Obujenke I, Pred durmi, Mati, Molitev, Slovo, Pobratimija, Na Sorškem polji. V Ljubljanskem zvonu je Vladimir Levec sicer priznal dovršenost risarske tehnike, a dodal, da slikarka 'ni pogodila pesnikove ideje'. Poslušalci in gledalci slovenskega večera v Münchnu so ob prikazanih reprodukcijah lahko sami presodili, kako ustrezna je bila kritikova sodba.

Predavanje in film sta poslušalce zelo prevzela, kar so pokazali tudi z dolgim aplavzom, diskusija pa se je ob kozarčku slovenskega vina in potici nadaljevala še dolgo v večer. Prisotni so bili tako slovenski kot nemški intelektualci, ki se družijo v Bavarsko-slovenskem krogu in jih povezuje ljubezen do slovenske in nemške kulture in umetnosti. Duša in vodilni mož Bavarsko-slovenskega kroga je g. Marjan Kumer, ki je dogodek tudi sam v celoti finančno podprl in omogočil. Nesebično delovanje g. Kumerja za širjenje slovenske kulture in umetnosti v Nemčiji je vredno posebnega priznanja in pohvale.

'Kaj je moč človeška?

Kaj so njena dela?

In življenje naše,

ki tak hitro teče,

al'so same sanje?

Sanje - jek mi reče.' (Simon Jenko, Obrazi VII)

Irma Kern

Marjan Kumer in Irma Kern ob obisku spomenika A. Ažbeta (delo M. Begića)